

Kvartalsrapport

Kvartalsrapport

3. kvartal 2016

Innhold

3	Hovedtall konsern
4–11	Kvartalsberetning
12	Resultatregnskap
13	Balanse
14	Endring i egenkapital
16	Kontantstrømoppstilling
17	Resultater fra kvartalsregnskapene
18-32	Noter til regnskapet

Redaksjon: Trine Lise Østberg

Design & produksjon: Ferskvann reklamebyrå

Hovedtall konsern

Resultatsammendrag (mill. kroner og % av gj.sn.forv.kap.)	Proforma 3. kvartal 2016 ⁹⁾		3. kvartal 2016 ⁸⁾		3. kvartal 2015		31.12.2015	
	Beløp	%	Beløp	%	Beløp	%	Beløp	%
Netto renteinntekter	1 286	1,76 %	1 038	1,77 %	815	2,09 %	1 105	2,08 %
Netto provisjons- og andre inntekter	934	1,28 %	644	1,10 %	492	1,26 %	651	1,23 %
Netto avkastning på finansielle investeringer	141	0,19 %	154	0,26 %	411	1,05 %	514	0,97 %
Sum inntekter	2 362	3,23 %	1 836	3,13 %	1 718	4,40 %	2 270	4,28 %
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	1 096	1,50 %	727	1,24 %	758	1,94 %	1 051	1,98 %
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 265	1,73 %	1 110	1,89 %	960	2,46 %	1 219	2,30 %
Tap på utlån og garantier	43	0,06 %	33	0,06 %	38	0,10 %	56	0,11 %
Driftsresultat før skatt	1 222	1,67 %	1 077	1,83 %	922	2,36 %	1 163	2,19 %
Skattekostnad	299	0,41 %	258	0,44 %	186	0,48 %	233	0,44 %
Resultat etter skatt	923	1,26 %	819	1,40 %	736	1,88 %	930	1,75 %
Minoritetsinteresser			3	0,01 %				
Lønnsomhet								
Egenkapitalavkastning ¹⁾		11,1 %		10,7 %		12,3 %		14,3 %
Kostnadsprosent ²⁾		46,4 %		39,6 %		44,1 %		46,3 %
Balansetall								
Brutto utlån til kunder	81 336		81 336		42 793		43 779	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ³⁾	117 625		117 625		59 437		61 140	
Utlånsvekst siste 12 mnd				90,1 %		9,1 %		9,6 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak		9,8 %		97,9 %		8,4 %		9,3 %
Innskudd fra kunder	62 107		62 107		33 052		33 458	
Innskuddsdekning ⁴⁾		76,4 %		76,4 %		77,2 %		76,4 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd		11,4 %		87,9 %		4,7 %		7,7 %
Forvaltningskapital	99 720		99 720		54 501		55 971	
Forretningskapital ⁵⁾	136 009		136 009		71 145		73 332	
Tap og mislighold								
Tap på utlån i prosent av brutto utlån		0,1 %		0,1 %		0,1 %		0,1 %
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto engasjement		0,4 %		0,4 %		0,7 %		0,6 %
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement		0,2 %		0,2 %		0,4 %		0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement ⁶⁾		0,5 %		0,5 %		0,8 %		0,8 %
Soliditet og likviditet								
Ren kjernekapitaldekning		17,5 %		17,5 %		17,1 %		17,2 %
Kjernekapitaldekning		18,3 %		18,3 %		17,5 %		17,5 %
Kapitaldekning		20,2 %		20,2 %		18,8 %		19,1 %
Netto ansvarlig kapital	9 608		9 608		7 030		7 179	
Egenkapitalprosent		11,8 %		11,8 %		15,5 %		15,6 %
Leverage Ratio		8,5 %		8,5 %		9,8 %		9,2 %
LCR ⁷⁾		113,0 %		113,0 %		108,0 %		120,8 %

1) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter

3) Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

4) Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eks. utlån overført til kredittforetak)

5) Forvaltningskapital og overførte lån til kredittforetakene.

6) Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement er lik summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement minus individuelle nedskrivninger

7) Liquidity Coverage Ratio: Måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stresssituasjon

8) Som følge av kjøp av Bank 1 Oslo AS blir nøkkeltall og sammenligningstall i det offisielle kvartalsregnskapet lite informative.

9) Proforma konsern vises slik det ville vært med 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus fra 1 januar 2016.

Kvartalsberetning 3. kvartal 2016

Sammendrag

Konsernet Sparebanken Hedmark fikk et resultat etter skatt etter tre kvartaler på 819 millioner kroner.

I tredje kvartal fikk konsernet Sparebanken Hedmark et resultat etter skatt på 424 millioner kroner. Egenkapitalavkastningen i perioden var 14,6 prosent. Avviklingen av bankens ytelsespensjonsordning hadde en positiv resultateffekt på 215 millioner kroner før skatt. Korrigert for dette samt verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld og renteplasseringer i kvartalet, var egenkapitalavkastningen 9,3 prosent.

Beregnet proforma resultat (100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS i hele 2016) etter skatt for konsernet ble etter tre kvartaler 923 millioner kroner. Dette tilsvarte en egenkapitalavkastning på 11,1 prosent. Korrigert for avviklingen av bankens

ytelsespensjonsordning og verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld og renteplasseringer, ble egenkapitalavkastningen 10,3 prosent.

Ren kjernekapitaldekning var 17,5 prosent. Totalkapitaldekningen var 20,2 prosent.

Sparebanken Hedmark har en utlånsportefølje uten eksponering mot olje- og gassnæringen. Tapene ble svært lave og utgjorde for det nye konsernet totalt 33 millioner kroner etter tre kvartaler. Andel problemlån, definert som misligholdte og tapsutsatte engasjementer, utgjør en meget lav andel av konsernets utlån og var 0,6 prosent av brutto engasjementer på egen balanse.

Sparebanken Hedmark ble den 11. oktober oppgradert fra A2 til A1 av ratingbyrået Moody's.

Konsernet og regnskapsmessige forhold knyttet til kjøpet av Bank 1 Oslo Akershus AS

Konsernet avlegger regnskapet etter regnskapsstandarden IAS 34.

Konsernet består av Sparebanken Hedmark og de 100 prosent eide datterselskapene Bank 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og Vato AS, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS.

Sparebanken Hedmark eier 12,4 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 21,2 prosent av SpareBank 1 Mobilbetaling AS og 18,9 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS. Videre eier banken 19,6 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 3,8 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper inntektsføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel. Sparebanken Hedmarks kjøp av de øvrige aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra den 29. juni 2016.

Resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS ble i første halvår innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med tredje kvartal er resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS fullt ut konsolidert i regnskapet til Sparebanken Hedmark.

Konsolideringen av regnskapet til Bank 1 Oslo Akershus AS gjør at konsernregnskapet til Sparebanken Hedmark for tredje kvartal 2016 ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene.

Av ovennevnte grunner er flere sammenligningstall i det offisielle kvartalsregnskapet lite informative. Der hvor det er relevant vises fjorårstall i parentes.

Utarbeidede hovedtall for proforma konsern vises slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS fra 1. januar 2016.

Sparebanken Hedmark

– Konsernresultat for tredje kvartal

Tredje kvartal er første regnskapsperiode som banken rapporterer konsernregnskapet med 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS. Det foreligger således ikke sammenliknbare tall for tilsvarende periode i fjor.

Konsernresultat etter skatt ble 424 millioner kroner i tredje kvartal.

Egenkapitalavkastningen ble 14,6 prosent.

Sparebanken Hedmarks ytelsespensjonsordning ble avviklet med virkning fra 1. juli 2016. Avviklingen medførte en engangs inntektsføring i tredje kvartal på 215 millioner kroner i morbankens personalkostnader. Inntektsføringen hadde en positiv effekt på egenkapitalavkastningen i kvartalet på 5,6 prosentpoeng.

Justert for effekten av avviklingen av ytelsespensjonsordningen og verdiendringer på gjeld og renteplasseringer ble egenkapitalavkastningen 9,3 prosent.

Renteinntekter og øvrige inntekter

Samlede netto renteinntekter, inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak (inntektsføres som provisjoner) på totalt 75 millioner kroner, ble 517 millioner kroner.

I tredje kvartal ble utlånsmargin, inklusive boliglån i kredittforetaket, 2,09 prosent. Innskuddsmarginen ble 0,17 prosent. Rentemargin ble 2,25 prosent. I først halvår var rentemarginen inklusiv Bank 1 Oslo Akershus AS 2,22 prosent, fordelt med en utlånsmargin på 2,20 prosent og en innskuddsmargin på 0,02 prosent.

Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter ble 310 millioner kroner.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 53 millioner kroner. Av dette utgjorde resultat fra eierinteresser, hovedsakelig SpareBank 1 Gruppen AS og andre allianseselskaper, 23 millioner kroner.

Verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld og renteplasseringer inklusive sikringer var minus 12 millioner kroner.

For ytterligere detaljer vises det til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Kostnader og tap på utlån

Driftskostnader ble 214 millioner kroner. I driftskostnader inngår ekstraordinære netto inntektsføringer på 215 millioner kroner i forbindelse med avviklingen av ytelsespensjonsordningen. Alle ansatte i konsernet, med unntak av de ansatte i Bank 1 Oslo Akershus AS som har ytelsespensjonsordning, har fra 1. juli 2016 innskuddspensjonsordning. Ytelsesordningen i Bank 1 Oslo Akershus AS vil også bli avviklet innen kort tid. For mer utfyllende informasjon vises det til note 8 samt styrets beretning for første halvår 2016.

Konsernets utlånsportefølje har ingen eksponering mot olje- og gassnæringen. Tapene ble svært lave og utgjorde 3 millioner kroner i tredje kvartal. Gruppevis tapsnedskrivninger var uendret fra andre kvartal.

For ytterligere detaljer knyttet til regnskap for tredje kvartal vises det til rapportens side 16, "Resultater fra kvartalsregnskapene".

Kredittrisiko

Sum gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier var 251 millioner kroner og utgjorde 0,31 prosent av samlede utlån.

Avsetningsgraden, målt som sum individuelle nedskrivninger på 138 millioner kroner i forhold til sum mistligholdte og andre tapsutsatte engasjementer på 559 millioner kroner, var 25 (27) prosent ved utgangen av tredje kvartal.

Kredittkvaliteten, målt som sum problemlån i forhold til samlede utlån, viste en vesentlig bedring fra samme periode i fjor. Samlet utgjorde konsernets problemengasjementer 0,6 (1,1) prosent av brutto engasjement på egen balanse, og 0,4 (0,8) prosent om man inkluderer overførte lån til kredittforetakene. Bedringen av kredittkvaliteten skyldes både konsolideringen av balansen til Bank 1 Oslo Akershus AS og positiv migrering.

Eiendeler og finansiering

Forvaltningskapitalen per 30. september var 99,8 milliarder kroner. Samlet foretningskapital, definert som forvaltningskapital pluss overførte lån til kredittforetakene, var 136,1 milliarder kroner.

Brutto utlån til kunder, inklusive overførte lån til kredittforetakene, var 117,6 milliarder kroner. Det var ved utgangen av tredje kvartal overført lån for 35,1 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,2 milliarder kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Personkundelån overført til boligkredittforetak som andel av totale personkundelån (lån på egen balanse og overførte lån) var 40,9 prosent.

Utlånsvekst siste tolv måneder inklusive overførte lån var 8,7 (7,6) prosent i Morbank Sparebanken Hedmark. I Bank 1 Oslo Akershus AS var utlånsveksten 10,6 (14,6) prosent.

Innskudd fra kunder var 62,1 milliarder kroner.

Innskuddsveksten var 9,1 (4,7) prosent i Morbank Sparebanken Hedmark og 14,7 (6,6) prosent i Bank 1 Oslo Akershus AS.

Innskuddsdekningen var 76,4 (77,2) prosent.

Innlån fra kredittinstitusjoner og senior gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var 23,3 milliarder kroner. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 3,5 (3,7) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,2 (3,5) år.

Gjennomsnittlig kredittpåslag på konsernets innlånsportefølje, eksklusive ansvarlig lån og fondsobligasjoner, var ved utgangen av tredje kvartal 92 (75) basispunkter. Økningen skyldes primært at Bank 1 Oslo Akershus AS har hatt en høyere innlånskostnad enn Sparebanken Hedmark. I tillegg til senior gjeld hadde konsernet utestående 1,2 (0,5) milliarder kroner i ansvarlig lån og 0,4 (0,0) milliarder kroner i fondsobligasjoner.

Konsernet hadde ved utgangen av tredje kvartal reserver til å opprettholde normal drift i mer enn 18 (18) måneder. LCR (Liquidity Coverage Ratio) var 113 (108) prosent.

Det er styrets vurdering at konsernets likviditetsrisiko er lav.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital på 11,8 (8,4) milliarder kroner utgjorde 11,8 (15,5) prosent av balansen. Leverage Ratio var 8,5 (9,8) prosent.

Konsernets rene kjernekapitaldekning var 17,5 (17,1) prosent. Totalkapitaldekning var 20,2 (18,8) prosent. Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapital er 16 prosent.

Det er gjennomført en forenklet revisorkontroll av resultat og balanse, som innebærer at delårsresultat etter påregnelig skatt og forventet utbytte er medregnet i kapitaldekningsberegningen.

Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen per 30.09.2016 består av 106 203 000 egenkapitalbevis pålydende kr 50 per bevis. Egenkapitalbevisene eies av Sparebanken Hedmark Sparebankstiftelse (75,08 prosent), LO og tilknyttede forbund (14,95 prosent), Samarbeidende SpareBanker AS (5,12 prosent), SpareBank 1 Nord-Norge (1,61 prosent), SpareBank 1 SMN (1,61 prosent) og SpareBank 1 SR-Bank AS (1,61 prosent).

Bokført verdi per egenkapitalbevis (konsern) per 30.09.2016 var kr 74,54 og resultat per egenkapitalbevis ble kr 2,69 i tredje kvartal.

Rating

Sparebanken Hedmark er ratet A1 av Moody's Investor Service. Ratingen har "stable outlook". Banken ble oppgradert til A1 den 11. oktober. Oppgraderingen er begrunnet med at Moody's vurderer Sparebanken Hedmark som systemviktig. Ratingbyrået vektlegger at banken har blitt landets fjerde største sparebank og at institusjonen har stor betydning for kapitaltilgangen til små og mellomstore bedrifter i Hedmarksregionen.

Sparebanken Hedmark – Proforma konsern etter tre kvartaler

Utarbeidede hovedtall for proforma konsern vises slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS fra 1. januar 2016.

Proforma konsernresultat etter skatt ble 923 millioner kroner etter tre kvartaler.

Egenkapitalavkastningen ble 11,1 prosent. Verdiendringer på gjeld og renteplasseringer ga en negativ effekt på egenkapitalavkastningen på 1,1 prosentpoeng. Inntektsføringen på 215 millioner kroner i forbindelse med avviklingen av bankens ytelsespensjonsordning hadde en positiv effekt på egenkapitalavkastningen med 1,9 prosentpoeng. Justert for denne inntektsføringen, og verdiendringer på gjeld og renteplasseringer, ble egenkapitalavkastningen 10,3 prosent.

Utlånsmargin, inklusive boliglån i kredittforetaket, ble 2,16 (2,44) prosent. Innskuddsmarginen ble 0,07 (minus 0,32) prosent. Rentemargin ble 2,23 (2,12) prosent.

Samlede netto renteinntekter, inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak (inntektsføres som provisjoner), ble 1.518 millioner kroner.

Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter ble 934 millioner kroner.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 141 millioner kroner. Av dette utgjorde utbytte 77 millioner kroner, hvorav 68 millioner kroner var utbytte fra VISA Norge etter

første oppgjør for salg av VISA Europe Ltd. til VISA Inc. Netto resultat fra eierinteresser, hovedsakelig SpareBank 1 Gruppen AS og andre allianseselskaper, var 139 millioner kroner. Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser (verdipapirer) var minus 75 millioner kroner. I netto resultat fra andre eiendeler og forpliktelser inngår en gevinst på 21 millioner kroner, som er et foreløpig etteroppgjør fra salget av Nets Holding ASA i forbindelse med dette selskapets salg av aksjer i VISA Europe Ltd.

Konsernets verdipapirgjeld, renteplasseringer, derivater og fastrenteprodukter til kunder vurderes for det vesentligste til virkelig verdi over resultatet etter IAS 39 og endringer i markedsverdi resultatføres. Hittil i 2016 har det vært en markant inngang i de såkalte omsetningsspreadene for norske senior finanspapirer. For en tre års seniorutstedelse i en norsk regionsparebank ble markedets påslag over NIBOR redusert fra indikativt 114 basispunkter ved inngangen av året til om lag 63 basispunkter ved utgangen av tredje kvartal. Alt annet like betyr det at relevant diskonteringsrente på allerede utstedte rentepapirer med fastsatte kuponger blir redusert, og dermed at nåverdien (kursen) øker. Kursoppgang på egen gjeld fører til et urealisert tap, mens kursoppgang på kjøpte rentepapirer fører til en urealisert gevinst.

For Sparebanken Hedmark var nettoeffekten av kursendringer på alle rentepapirer, inklusiv sikringsforretninger, negativ med 130 millioner kroner etter tre kvartaler, hvor tilnærmet alt er urealisert tap. Verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld inklusive sikringer utgjorde minus 187 millioner kroner.

Driftskostnadene ble 1.096 (1.309) millioner kroner. Kostnadene

er påvirket av avviklingen av bankens ytelsespensjonsordning, som medførte en inntektsføring i personalkostnader i tredje kvartal med 215 millioner kroner.

Tapene ble 43 (22) millioner kroner. Av dette utgjorde endring i gruppevis nedskrivninger 32 (4) millioner kroner.

Sparebanken Hedmark – Rapportert resultat for konsern etter tre kvartaler

Konsernets resultat etter skatt etter tre kvartaler ble 819 (736) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 10,7 (12,3) prosent.

Spesifikasjon av konsernresultatet i millioner kroner:

Resultat etter skatt i morbanken	685
Mottatt utbytte fra datterselskaper / tilknyttede selskaper	- 263

Resultatandeler fra:

SpareBank 1 Gruppen AS	130
Bank 1 Oslo Akershus AS	165
SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt AS	-1
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	17
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS	-3
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	68
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	4
SpareBank 1 Kredittkort AS	13
SpareBank 1 Mobilbetaling AS	-16
Øvrige	20

Resultat etter skatt for konsernet **819**

Renteinntekter og øvrige inntekter

Samlede netto renteinntekter, inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak (inntektsføres som provisjoner) på 156 millioner kroner, ble 1.194 (958) millioner kroner.

Netto provisjonsinntekter, inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak, ble etter tre kvartaler 507 (346) millioner kroner, mens andre driftsinntekter ble 137 (146) millioner kroner.

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultatenehetene i konsernet vises det til note 3 «Segmentinformasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelse ble redusert med 257 millioner kroner til 154 (411) millioner kroner.

Utbytte på 46 (8) millioner kroner er hovedsakelig utbytte fra VISA Norge 38 (0) millioner kroner og utbytte fra Totens Sparebank 7 (7) millioner kroner.

Av resultatet fra eierinteresser utgjorde resultat fra Bank 1 Oslo Akershus AS i første halvår 71 (84) millioner kroner. Resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS har blitt konsolidert inn i konsernresultatet med virkning fra tredje kvartal 2016, mens 40,5 prosent av resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS for første halvår 2016 inngår i resultat fra eierinteresser.

Resultatandelen fra SpareBank 1 Gruppen AS utgjorde 130 (103) millioner kroner.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelse (verdipapirer) var minus 79 (172) millioner kroner. Det vises til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelse».

Kostnader og tap på utlån

Konsernets driftskostnader var 727 (758) millioner kroner. Reduksjon i kostnader skyldes i hovedsak inntektsføring på 215 millioner kroner i forbindelse med avvikling av ytelsespensjonsordning, mens konsolideringen av resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS med virkning fra tredje kvartal 2016 isolert sett bidrar til en økning i driftskostnadene på 185 millioner kroner. Eksklusiv effektene av inntektsføring i forbindelse med avvikling av ytelsespensjonsordning og konsolidering av Bank 1 Oslo Akershus AS er driftskostnadene redusert med 1 million kroner.

Tapene er fortsatt lave og ble 33 (38) millioner kroner. Tapene fordelte seg med minus 16 (1) millioner kroner i privatmarkedsdivisjonene og 37 (24) millioner kroner i bedriftsmarkedsdivisjonene, mens det ble inntektsført 4 (0) millioner kroner i forbindelse med salg av portefølje med tapsførte lån. Tapene i SpareBank 1 Finans Østlandet AS ble 16 (13) millioner kroner.

Av ovenstående tap utgjorde endring i gruppevis nedskrivninger 10 (4) millioner kroner. Banken hadde ved utgangen av tredje kvartal under 0,1 prosent kreditteksponering mot oljerelaterte næringer.

Sparebanken Hedmark – Morbank

Resultat

Resultat etter skatt etter tre kvartaler ble 685 (683) millioner kroner. Bankdriften, definert som rentenetto pluss provisjoner og andre inntekter minus driftskostnader og tap, er korrigert for inntektsføring i forbindelse med avvikling av ytelsespensjonsordning og fikk et resultat før skatt på 502 (401) millioner kroner. Dette var en fremgang på 25 prosent. Rentenetto og provisjoner fra overførte lån til kredittforetakene økte med 74 millioner kroner. Andre inntekter økte med 21 millioner kroner, driftskostnadene økte med 4 millioner kroner og netto tap var 10 millioner kroner lavere.

Renteinntekter og øvrige inntekter

Netto renteinntekter inklusive lån overført til kredittforetakene var 860 (786) millioner kroner. Bedringen på 74 millioner kroner forklares med økt rentenetto på 97 millioner kroner som følge av vekst og økte innskuddsmarginer. Lavere margin på utlån og reduserte provisjonssatser på overførte lån til kredittforetakene bidro negativt.

Rentemarginen på lån på egen balanse (eksklusive valuta-lån) ble 2,58 (2,40) prosent. Utlånsmarginen var 2,37 (2,70) prosent og innskuddsmarginen var 0,21 (minus 0,30) prosent.

Rentemarginen innenfor personmarkedsområdet var 2,39 (2,28) prosent og innenfor bedriftsmarkedsområdet 2,90 (2,62) prosent.

Netto margin på overført portefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS var 0,90 (1,20) prosent.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser var 169 (439) millioner kroner. Det vises til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Driftskostnader

Sum driftskostnader var 327 (537) millioner kroner. Kostnadsveksten sammenliknet med året før var minus 39,1 (0,6) prosent. Hovedforklaring er avviklingen av bankens ytelsespensjonsordning med virkning fra 1. juli 2016 som medførte en engangs inntektsføring på 215 millioner kroner i personalkostnader.

Ved utgangen av kvartalet var det 464 (470) årsverk i morbanken.

Driftskostnadene utgjorde 26,6 (38,3) prosent av totale inntekter.

Tap på utlån og garantier

Netto tap på utlån og garantier ble 15 (25) millioner kroner. Av dette var 3 (2) millioner kroner tap i privatkundemarkedet og 16 (23) millioner kroner tap i bedriftskundemarkedet, mens det ble inntektsført 4 (0) millioner kroner i forbindelse med salg av portefølje med tapsførte lån. Av de samlede tapene utgjorde endring i gruppevis nedskrivninger 9 (2) millioner kroner.

Utlån og innskudd

Brutto utlån til kunder var per 30.09.2016 på 58,7 (54,0) milliarder kroner inklusive 17,9 (16,6) milliarder kroner i overførte lån til kredittforetakene. Morbankens utlånsvekst siste tolv måneder inklusive overførte lån til kredittforetakene var 8,7 (7,6) prosent.

Utlånsveksten inklusive overførte lån var 9,1 (7,7) prosent i personmarkedet og 7,7 (7,3) prosent i bedriftsmarkedet. Risikoprofilen i bankens kredittgivning er ikke endret i siste kvartal.

Innskudd fra og gjeld til kunder var 36,1 (33,1) milliarder kroner per 30.09.2016. Innskuddsveksten siste tolv måneders periode var 9,1 (4,8) prosent. Innskuddene fordelte seg med 22,5 (21,5) milliarder kroner innenfor personmarkedet og 13,6 (11,6) milliarder kroner innenfor bedriftsmarkedet.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning var ved utgangen av kvartalet på 29,9 (24,1) prosent.

Morbankens egenkapital var 10,1 (7,5) milliarder kroner. Samlet egenkapital i morbanken utgjorde 16,8 (14,1) prosent av balansen per 30. september.

Datterselskap - Bank 1 Oslo Akershus AS, Konsern

I tredje kvartal fikk konsernet Bank 1 Oslo Akershus AS et resultat etter skatt på 92 (62) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 11,4 (8,2) prosent. Tap på utlån og garantier ble 1 million kroner.

Etter tre kvartaler fikk konsernet Bank 1 Oslo Akershus AS et resultat etter skatt på 267 (207) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 11,2 (9,2) prosent.

Forbedringen skyldes i hovedsak økte netto renteinntekter, kursgevinst på verdipapirer hittil i år mot kurstap tilsvarende periode i fjor, samt en positiv effekt av salget av bankens andel i VISA Europe Ltd. til VISA Inc.

Renteinntekter og øvrige inntekter

Netto renteinntekter etter tre kvartaler ble 379 (348) millioner kroner. Økningen skyldtes vekst i utlån, økt innskuddsmargin og endring av prinsipp for regnskapsføring av fondsobligasjoner. Lavere utlånsmargin og økte fundingkostnader reduserte isolert sett netto renteinntekter.

Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Ved utgangen av tredje kvartal utgjorde disse provisjonsinntektene 112 (129) millioner kroner.

Netto provisjons- og andre inntekter var 435 (437) millioner kroner. Reduksjonen skyldes reduserte provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS, som følge av lavere utlånsrente for kundene sammenlignet med 2015.

Netto resultat fra finansielle investeringer ble 93 (13) millioner kroner.

Verdiendring finansielle eiendeler ble 72 (minus 41) millioner kroner, og skyldtes i stor grad mottatt utbytte og gevinst i forbindelse med salget av VISA Europe Ltd. til VISA Inc på 45 millioner kroner. Obligasjoner og derivater hadde en kursgevinst på 31 (minus 42) millioner kroner.

Inntekter fra eierinteresser ble 21 (54) millioner kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak reduksjon i resultatandel fra SpareBank 1 Boligkreditt AS på 30 millioner kroner som følge av at resultatet per tredje kvartal 2015 var betydelig positivt påvirket av valutaeffekter på egne innlån (basisswapeffekter).

Driftskostnader og tap på utlån

Driftskostnadene per tredje kvartal ble 555 (551) millioner kroner. Økningen skyldes økte personalkostnader. Antall årsverk i konsernet var ved utgangen av tredje kvartal 420 (430).

Tap på utlån og garantier var 12 (inntektsføring på 16) millioner kroner. Brutto misligholdte og tapsutsatte utlån var per tredje kvartal på 81 (112) millioner kroner. Målt mot brutto utlån utgjorde dette 0,2 prosent (0,4 prosent). Individuelle nedskrivninger per tredje kvartal var 11 (19) millioner kroner. Gruppevis nedskrivninger per tredje kvartal utgjorde 120 (85) millioner kroner. Økningen i de gruppevis nedskrivningene reflekterer en forverret konjunktursituasjon og er i tråd med signaler i Finanstilsynets brev til norske banker om å vurdere nivået på tapsnedskrivningene.

Utlån og innskudd

Samlede utlån var 52,7 milliarder kroner. Av dette utgjorde overførte lån til kredittforetakene 18,4 milliarder kroner. De siste 12 måneder økte utlån til kunder inklusive overførte lån med 10,6 prosent.

Fordelingen mellom personmarked og bedriftsmarked var per tredje kvartal på 83/17 (80/20) prosent inklusiv overførte lån til kredittforetakene.

Det har vært en generell bedring i kredittisikoprofilen det siste året.

Innskudd fra kunder var ved utgangen av tredje kvartal 26 (22,7) milliarder kroner, tilsvarende en vekst på 14,7 prosent.

Innskuddsdekningen på egen balanse (innskudd/utlån) var per tredje kvartal på 75,8 (71,4) prosent.

Finansiering og soliditet

Bankens likviditetssituasjon er god. Nye låneopptak skjer gjennom finansiering fra morbanken Sparebanken Hedmark.

Konsernets kapital- og kjernekapitaldekning var per tredje kvartal henholdsvis 17,7 (16,8) prosent og 15,5 (14,9) prosent. Ren kjernekapitaldekning var 14,5 (14,0) prosent. Ansvarlig kapital i konsernet var 3,2 (2,9) milliarder kroner.

For mer detaljert informasjon om regnskapet til Bank 1 Oslo Akershus AS vises det til bankens kvartalsrapport tilgjengelig på bankens egen hjemmeside.

Datterselskap - øvrige

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk et resultat etter skatt på 68 (58) millioner kroner. Finansieringsselskapets brutto utlån per 30.09.2016 var 6,2 (5,5) milliarder kroner. Brutto utlånsvekst siste 12 måneder var 13,3 (17,9) prosent.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS omsatte for 122 (135, hvorav 8 gevinst ved salg av virksomhet) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 4 (14) millioner kroner.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte for 75 (62) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 17 (9) millioner kroner.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS (12,4 prosent eierandel) oppnådde et konsernresultat etter skatt på 1.130 (939) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 18,5 (16,8) prosent.

SpareBank 1 Boligkreditt AS (19,6 prosent eierandel) er alliansebankenes felles boligkredittforetak. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 49 millioner kroner.

SpareBank 1 Næringskreditt AS (3,8 prosent) er alliansebankenes felles næringskredittselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 60 millioner kroner.

SpareBank 1 Kredittkort AS (18,9 prosent eierandel) er alliansebankenes felles kredittkortselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 110 millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 14,7 prosent.

SpareBank 1 Mobilbetaling AS (21,2 prosent eierandel) er alliansens felles mobilbetalingsselskap. Selskapet fikk et resultat etter skatt på minus 108 millioner kroner.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene tilgjengelig på selskapets egen hjemmeside.

Utsikter for 2016

Innlandsregionen Hedmark og Oppland har tradisjonelt vært mindre konjunkturutsatt enn andre landsdeler. Næringslivet i denne regionen har svært liten direkte eksponering mot olje- og gassnæringen. Bank 1 Oslo Akershus AS har sin virksomhet hovedsakelig innenfor personmarkedet i Oslo og Akershus. Bankens personkunde-lån er boliglån. Bedriftskundeutlånene utgjør 17 prosent av samlede utlån. Risikoen i bedriftskundeutlånene vurderes som lav, noe som reflekteres i svært lave tap og en meget lav andel problemlån.

Konsernet forventer ingen vesentlige endringer i makrobildet som vil påvirke bankens virksomhet, kredittrisiko og tapsutvikling det neste kvartalet. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen på noe lengre sikt.

Bank 1 Oslo Akershus AS vil bli drevet som en datterbank i Sparebanken Hedmark inntil juridisk fusjon er gjennomført. Fusjonen er planlagt gjennomført 1. april 2017.

Det nye konsernets finansieringsstrategi innebærer at obligasjonsfinansieringen i markedet for senior gjeld frem til fusjonen vil skje med Sparebanken Hedmark som utsteder. Den nye banken forbereder utstedelse av senior obligasjonsgjeld i det europeiske markedet. Utstedelser vil skje gjennom EMTN-programmet som er etablert sammen med øvrige SpareBank1 banker.

Sparebanken Hedmark planlegger børsnotering i 2017 etter at juridisk fusjon er gjennomført og dersom markedsforholdene er tilfredsstillende. En børsnotering gjør det mulig for banken å ta en aktiv rolle i den videre strukturutviklingen i næringen. Samtidig gir det banken mulighet til å hente inn ny egenkapital og tilby eierskap for både kunder, ansatte og investorer.

Styret i Sparebanken Hedmark

Hamar, 26. oktober 2016

Resultatregnskap

Morbank					Proforma		Konsern					
31.12.15	3.kv.15	3.kv.16	30.09.15	30.09.16	(mill. kroner)	Noter	30.09.16	30.09.16	30.09.15	3.kv.16	3.kv.15	31.12.15
1 748	439	425	1 319	1 258	Renteinntekter		2 281	1 708	1 491	765	497	1 972
868	218	169	675	517	Rentekostnader		994	671	675	323	218	867
880	221	255	644	741	Netto renteinntekter		1 286	1 038	815	442	280	1 105
435	111	111	325	322	Provisjonsinntekter		854	555	385	295	132	514
27	7	7	20	21	Provisjonskostnader		66	48	39	23	14	53
21	5	5	14	15	Andre driftsinntekter		146	137	146	37	37	190
429	109	108	319	317	Netto provisjons- og andre inntekter		934	644	492	310	155	651
9			8	45	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	7	77	46	8	1		9
259		-8	259	247	Netto resultat fra eierinteresser	7	139	187	231	21	66	301
205	142	-14	172	-123	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	7	-75	-79	172	30	142	205
472	142	-23	439	169	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		141	154	411	53	208	514
1 781	472	341	1 401	1 227	Sum netto inntekter		2 362	1 836	1 718	804	643	2 270
381	96	-117	284	68	Personalkostnader		512	320	435	27	145	590
36	9	9	27	28	Avskrivninger		43	43	33	19	11	46
327	71	75	226	231	Andre driftskostnader		542	364	290	168	93	416
745	176	-32	537	327	Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier		1 096	727	758	214	248	1 052
1 037	296	373	864	900	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		1 265	1 110	960	590	395	1 220
35	-3	-2	25	15	Tap på utlån og garantier	6	43	33	38	3	-2	56
1 002	299	376	839	885	Driftsresultat før skatt		1 222	1 077	922	587	397	1 164
207	81	123	156	200	Skattekostnad		299	258	186	163	89	234
795	218	252	683	685	Resultat etter skatt		923	819	736	424	307	930
					Majoritetens andel av periodens resultat		920	816	736	422	307	930
					Minoritetens andel av periodens resultat		3	3		1		
					Resultat per egenkapitalbevis (i hele kroner)			5,21				
795	218	252	683	685	Utvidet resultat etter IAS 1		923	819	736	424	307	930
79	11		51	-65	Estimatavvik pensjoner		-60	-60	99	5	20	85
-20	-3		-14	17	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		12	12	-27	-4	-6	-21
					Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet		-27	-27	1	9		34
59	8	0	37	-48	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat		-75	-75	73	10	14	98
67	3	13	30	-19	Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg		-22	-22	30	10	3	67
					Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall							
					Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon							
					Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet				1	12		15
67	4	13	30	-19	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat		-22	-22	31	22	4	82
127	12	13	67	-67	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen		-97	-97	104	32	18	180
921	230	265	751	618	Totalresultat for regnskapsåret		826	723	840	456	325	1 109
					Majoritetens andel av periodens totalresultat		823	719	840	456	325	1 109
					Minoritetens andel av periodens totalresultat		3	3		1		

Balanse

Morbank			(mill. kroner)	Noter	Konsern		
31.12.15	30.09.15	30.09.16			30.09.16	30.09.16	31.12.15
EIENDELER							
264	644	335	Kontanter og fordringer på sentralbanker		647	644	264
5 701	6 024	6 975	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1 197	1 314	864
37 952	37 140	40 604	Utlån til og fordringer på kunder	5,6	80 961	42 539	43 526
6 133	5 052	5 482	Sertifikater og obligasjoner	10	9 814	5 052	6 133
455	481	395	Finansielle derivater	9,1	963	481	455
294	292	297	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	10	722	292	294
2 457	2 342	1 625	Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		3 555	3 183	3 386
859	847	3 842	Investering i datterselskaper				
			Eiendeler holdt for salg		8		
314	312	306	Eiendom, anlegg og utstyr		602	337	341
104	106	100	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		349	210	211
13	26		Eiendel ved utsatt skatt				
314	256	383	Andre eiendeler	12	902	449	497
54 861	53 521	60 343	Sum eiendeler		99 720	54 501	55 970
FORPLIKTELSE							
661	649	1 447	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner		1 701	648	660
33 508	33 101	36 110	Innskudd fra og gjeld til kunder	13	62 107	33 052	33 458
11 576	10 800	11 490	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,14	21 561	10 800	11 576
320	301	245	Finansielle derivater	9,1	397	301	320
163	115	145	Forpliktelser ved periodeskatt		234	146	167
			Forpliktelser ved utsatt skatt		90	23	65
440	526	266	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	15	652	581	510
496	500	501	Ansvarlig lånekapital	10,14	1 202	500	496
47 166	45 992	50 203	Sum gjeld		87 944	46 052	47 253
EGENKAPITAL							
3 987		5 310	Egenkapitalbevis	17	5 310		3 987
		520	Overkursfond		520		
503		503	Utjevningsfond		503		503
3 019	6 677	3 014	Grunnfondskapital		3 014	6 696	3 019
50	30	40	Gavefond		40	30	50
135	139	125	Fond for urealiserte gevinster		125	83	135
			Hybridkapital		400		
	683	627	Annen egenkapital		1 817	1 640	1 023
			Minoritetsandel		46		
7 695	7 529	10 140	Sum egenkapital		11 776	8 449	8 718
54 861	53 521	60 343	Sum gjeld og egenkapital		99 720	54 501	55 970

Styret i Sparebanken Hedmark

Hamar, 26. oktober 2016

Endring i egenkapital

Morbank

(mill. kroner)	Opptjent egenkapital							Sum egenkapital
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Utjevningfond	Grunnfondskapital	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	
Egenkapital per 01.01.2015				6 645	42	109		6 796
Resultat for regnskapsåret				683				683
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				37				37
Endring fond for vurderingsforskjeller						30		30
Utdelt gaver av resultat 2014				-6				-6
Utdelt fra gavefond 2015					-12			-12
Egenkapital per 30.09.2015				7 359	30	139		7 529
Egenkapital per 01.01.2015				6 644	42	109		6 796
Korrigering av tidligere års feil				57		-57		
Korrigert egenkapital per 01.01.2015				6 701	42	52		6 796
Egenkapitalbevis overført stiftelse	3 987			-3 987				
Resultat for regnskapsåret			468	312		16		796
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			35	24				59
Endring fond for vurderingsforskjeller						67		67
Utdelt gaver av resultat 2014				-6				-6
Overført til gavefond 2015				-25	25			
Utdelt fra gavefond 2015					-17			-17
Egenkapital per 31.12.2015	3 987		503	3 019	50	135		7 695
Egenkapital per 01.01.2016	3 987		503	3 019	50	135		7 695
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1 323	520						1 843
Resultat for regnskapsåret						9	676	685
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning							-49	-49
Endring fond for vurderingsforskjeller						-19		-19
Utdelt gaver av resultat 2015				-6				-6
Utdelt fra gavefond 2016					-10			-10
Egenkapital per 30.09.2016	5 310	520	503	3 014	40	125	627	10 140

Konsern

Opptjent egenkapital

(mill. kroner)	Egenkapital- bevis	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Grunnfonds- kapital	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2015				6 645	42	109	827		7 624
Korrigering tidligere års feil i felles- kontrollert virksomhet							12		12
Korrigering av tidligere års feil				57		-57			
Korrigert egenkapital per 01.01.2015				6 702	42	52	839		7 637
Resultat for regnskapsåret							736		736
Estimatavvik etter skatt på pensjons- ordning							73		73
Øvrige poster som ikke vil bli reklas- sifisert til resultat i TS/FKV							1		1
Endring fond for vurderingsforskjeller						30	1		31
Korrigering direkte mot egenkapitalen DS/TS/FKV							-6		-6
Endring i eierandeler konsernselskaper							-3		-3
Utdelt gaver av resultat 2014				-6					-6
Utdelt fra gavefond 2015					-12				-12
Egenkapital per 30.09.2015				6 696	30	83	1 640	0	8 449
Egenkapital per 01.01.2015				6 645	42	109	827		7 624
Korrigering tidligere års feil i felles- kontrollert virksomhet							5		5
Korrigering av tidligere års feil				57		-57			
Korrigert egenkapital per 01.01.2015				6 702	42	52	832		7 630
Egenkapitalbevis overført stiftelse	3 987			-3 987					0
Resultat for regnskapsåret			468	312		16	134		930
Estimatavvik etter skatt på pensjons- ordning			35	24			5		65
Øvrige poster som ikke vil bli reklas- sifiser til resultat i TS/FKV							34		34
Endring fond for vurderingsforskjeller						67			67
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV							14		14
Korrigering direkte mot egenkapitalen i DS/TS/FKV							2		2
Utdelt gaver av resultat 2014				-6					-6
Overført til gavefondet 2015				-25	25				
Utdelt fra gavefond 2015					-17				-17
Egenkapital per 31.12.2015	3 987	0	503	3 019	50	135	1 023		8 718
Egenkapital per 01.01.2016	3 987		503	3 019	50	135	1 023	0	8 718
Korrigering av IB i TS							73		73
Korrigert egenkapital per 01.01.2015	3 987	0	503	3 019	50	135	1 097	0	8 791
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1 323	520							1 843
Resultat for regnskapsåret						9	807	3	819
Estimatavvik etter skatt på pensjons- ordning							-48		-48
Øvrige poster som ikke vil bli reklas- sifiser til resultat i TS/FKV							-27		-27
Endring fond for vurderingsforskjeller						-19			-19
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV							-22		-22
Korrigering direkte mot egenkapitalen i DS/TS/FKV							12		12
Hybridkapital i datter							400		400
Endring i eierandel konsernselskaper								43	43
Utdelt gaver av resultat 2015				-6					-6
Utdelt fra gavefond 2016					-10				-10
Egenkapital per 30.09.2016	5 310	520	503	3 014	40	125	2 219	46	11 776

Kontantstrømoppstilling

Morbank				Konsern		
31.12.15	30.09.15	30.09.16	(mill. kroner)	30.09.16	30.09.15	31.12.15
10 912	9 139	8 019	Årets avdrag på nedbetalingslån mv til kunder	14 479	10 925	13 378
			Endring i forskuddsleie leasing	52	9	9
-14 568	-10 602	-11 496	Nydiskonterte nedbetalingslån mv i året til kunder	-19 224	-13 050	-17 868
74	39	138	Endring i saldo på valutalån	138	39	74
513	-823	649	Endring i saldo på kreditter	444	-823	511
1 403	1 068	978	Rente- og provisjonsinnbetalinger på utlån	1 378	1 308	1 726
4	2	24	Inngått på tidligere års konstaterte tap på utlån	22	8	9
			Netto kontantstrøm fra eiendeler holdt for salg			
-1 663	-1 177	-1 689	Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (A)	-2 711	-1 584	-2 161
2 146	1 718	1 162	Endring i saldo på innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	1 350	1 700	2 118
277	-37	1 260	Endring i saldo på innskudd fra kunder med avtalt løpetid	1 268	-37	277
-566	-123	-114	Renteutbetalinger til kunder	-194	-121	-564
1 857	1 558	2 308	Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (B)	2 424	1 541	1 831
-2 184	-1 096	671	Netto kontantstrøm fra verdipapirer som holdes på kort sikt	503	-1 191	-2 184
39	11	-63	Kontantstrøm knyttet til kursgevinster/-tap på verdipapirer som holdes på kort sikt	-253	-39	39
92	63	70	Renteinnbetalinger på obligasjoner og sertifikater	87	30	92
-2 053	-1 022	678	Kontantstrøm fra verdipapirinvesteringer (C)	337	-1 200	-2 053
-835	-1 165	-1 297	Endring i fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	-79	-635	-170
126	90	111	Renteinnbetalinger fra innskudd i kredittinstitusjoner	112	90	126
-709	-1 075	-1 187	Kontantstrøm fra innskudd i kredittinstitusjoner (D)	33	-546	-44
563	421	419	Andre inntekter	656	616	814
-860	-601	-728	Betalbare driftskostnader	-742	-845	-1 186
-128	-131	-155	Betaling av skatter	-125	-135	-130
-24	-18	-16	Gaver	-16	-18	-24
-40	-40		Avgitt konsernbidrag			-6
-10	-5	-55	Netto kontantstrøm fra endring i andre eiendeler	-99	-59	-43
57	34	58	Netto kontantstrøm fra endring i periodiseringer	6	-41	-45
-33	11	21	Netto kontantstrøm fra endring i annen gjeld	513	16	-16
-475	-329	-456	Resterende kontantstrøm fra løpende drift (E)	193	-464	-635
-3 043	-2 045	-346	KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (A+B+C+D+E=F)	276	-2 074	-3 062
-6	-9	794	Endring i innskudd fra kredittinstitusjoner	463	-9	-10
4 000	2 801	-501	Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirer	-398	2 801	4 000
-658	-313		Utbetalt ved innfrielse av verdipapirgjeld	-321	-313	-658
-440	-401	312	Tilbakekjøp av egne verdipapirer	518	-401	-440
-241	-188	-199	Renteutbetalinger på finansiering	-200	-188	-241
2 656	1 890	406	Kontantstrøm fra finansiering (G)	62	1 889	2 651
-31	-21	-16	Investert i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-24	-31	-50
2			Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler til salgspris			2
-178	-42	-41	Kjøp av langsiktige verdipapirer	-461	-43	-178
4	1	52	Salg av langsiktige verdipapirer	23	1	4
268	267	308	Utbytte på aksjer som holdes på lang sikt	267	187	187
64	205	304	Kontantstrøm fra investeringer (H)	-195	114	-35
		-2 068	Likviditetseffekt av kjøp og salg av interesser i konsernselskaper (I)	-2 080	-28	-28
-150	-150	-95	Likviditetseffekt ved emisjon i datterselskap (L)	5		
		1 843	Innbetalt ved emisjon av egenkapitalbevis (M)	1 843		
-474	-100	44	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (F+G+H+I+L+M)	-89	-100	-474
783	783	309	Likviditetsbeholdning 01.01. (Inkl. B1OA)	1 152	783	783
309	683	353	Likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	1 063	683	309
			Likviditetsbeholdningen består av:			
264	644	335	Kontanter og fordringer på sentralbanker	647	644	264
46	39	19	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	415	39	46
309	683	353	Sum likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt (Inkl. B1OA)	1 063	683	309

Resultater fra kvartalsregnskapene

Konsern

	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015	3.kv 2015	2.kv 2015	1.kv 2015	4.kv 2014	3.kv 2014
(Isolerte tall i mill. kroner)									
Renteinntekter	765	472	472	481	497	492	501	527	536
Rentekostnader	323	172	176	192	218	221	236	255	264
Netto renteinntekter	442	300	297	289	280	271	265	272	272
Provisjonsinntekter	295	137	123	129	132	130	123	116	117
Provisjonskostnader	23	13	13	14	14	12	13	12	13
Andre driftsinntekter	37	51	50	44	37	48	61	54	51
Netto provisjons- og andre inntekter	310	175	160	159	155	166	171	158	155
Utbytte	1	45				1	7	1	1
Netto resultat fra eierinteresser	21	96	70	70	66	76	88	97	103
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	30	-47	-63	33	142	5	26	29	173
Netto avkastning på finansielle investeringer	53	94	7	103	208	82	121	126	276
Sum inntekter	804	569	464	551	643	519	557	556	702
Personalkostnader	27	145	148	155	145	143	147	146	132
Avskrivninger	19	12	11	13	11	11	11	11	11
Andre driftskostnader	168	102	94	126	92	97	100	107	93
Sum driftskostnader	214	259	253	294	248	251	258	264	236
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	590	310	211	260	395	268	299	293	466
Tap på utlån og garantier	3	20	9	18	-2	35	5	24	9
Driftsresultat før skatt	587	289	202	242	397	233	294	269	456
Skattekostnad	163	62	33	48	89	43	54	56	54
Resultat etter skatt	424	227	169	194	307	190	240	214	403

	3.kv 2016 ⁷⁾	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015	3.kv 2015	2.kv 2015	1.kv 2015	4.kv 2014	3.kv 2014
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	14,6 %	9,0 %	7,6 %	8,9 %	14,7 %	9,5 %	12,5 %	11,3 %	21,8 %
Rentenetto ²⁾	1,75 %	1,53 %	2,09 %	2,08 %	2,05 %	2,08 %	2,13 %	2,17 %	2,16 %
Kostnadsprosent ³⁾	26,6 %	45,6 %	54,5 %	52,9 %	38,6 %	48,4 %	46,3 %	47,3 %	33,6 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	81 336	79 286	44 308	43 779	42 793	42 091	40 484	39 936	39 233
Brutto utlån til kunder inkl utlån overført til kredittforetak ⁴⁾	117 625	115 224	62 156	61 140	59 437	57 995	56 619	55 930	54 806
Utlånsvekst siste 12 mnd	90,1 %	88,4 %	9,4 %	9,6 %	9,1 %	10,0 %	9,8 %	7,4 %	5,3 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl utlån overført til kredittforetak	99,9 %	98,7 %	9,8 %	9,3 %	8,4 %	7,6 %	7,7 %	6,8 %	6,2 %
Innskudd fra kunder	62 107	62 637	33 675	33 458	33 052	33 205	31 054	31 070	31 575
Innskuddsdekning ⁵⁾	76,4 %	79,0 %	76,0 %	76,4 %	77,2 %	78,9 %	76,7 %	77,8 %	80,5 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	87,9 %	88,6 %	8,4 %	7,7 %	4,7 %	3,6 %	3,7 %	3,2 %	6,3 %
Forvaltningskapital	99 720	100 883	57 184	55 970	54 501	53 558	51 101	49 934	49 751
Tap og mislighold									
Tap på utlån i perioden i prosent av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %
Misligholdte engasjement i prosent av brutto engasjement	0,4 %	0,4 %	0,5 %	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %
Øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement	0,2 %	0,3 %	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i prosent av brutto eng. ⁶⁾	0,5 %	0,5 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	17,5 %	16,0 %	16,9 %	17,2 %	17,1 %	17,0 %	15,3 %	14,8 %	14,5 %
Kjernekapitaldekning	18,3 %	16,7 %	17,3 %	17,5 %	17,5 %	17,4 %	15,8 %	15,2 %	16,3 %
Kapitaldekning	20,2 %	18,6 %	18,8 %	19,1 %	18,8 %	19,0 %	17,6 %	17,1 %	16,3 %
Netto ansvarlig kapital	9 608	9 305	7 229	7 178	7 030	6 924	6 318	6 273	5 992

1) Ordinært kvartalsresultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital i perioden

2) Rentenetto i kvartalet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter (isolert for kvartalet)

4) Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

5) Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eks. utlån overført til kredittforetak)

6) Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement er lik summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement minus individuelle nedskrivninger

7) Som følge av kjøp av Bank 1 Oslo Akershus AS blir nøkkeltall og sammenligningstall i det offisielle kvartalsregnskapet lite informative

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1.1 Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for Sparebanken Hedmark omfatter perioden 01.01. - 30.09.2016 og er ikke revidert. Kvartalsregnskapet er utarbeidet ihht. IAS 34 Delårsrapportering, gjeldende IFRS standarder og IFRIC fortolkninger.

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle enheter i konsernet. Alle beløp er i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015.

Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

IAS 37, fortolkning; IFRIC 21 Avgifter

Fortolkningen omhandler når en forpliktelse til å betale en avgift skal innregnes. Det har vært en diskusjon etter innføringen av standarden, om den årlige avgiften til Bankenes Sikringsfond for 2015 og 2016 skulle ha

vært kostnadsført i sin helhet i 1. kvartal. Avgiften til Bankenes Sikringsfond ilegges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler.

Finansdepartementet fastsatte 19. september 2016 en ny forskrift som med virkning fra 1. januar 2017 regulerer avkortning av sikringsfondsavgiften ved uttreden av ordningen i løpet av året. Sparebanken Hedmark har per 30.09.2016 videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig.

Sikringsfondsavgift for 2016 utgjør 22,5 millioner kroner.

1.2 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2015 er det redegjort nærmere for kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Note 2 Endringer i konsernsammensetningen

2016

29. juni 2016 kjøpte Sparebanken Hedmark de resterende 59,5 prosent aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA). Sparebanken Hedmark ble med det eier av 100 prosent av aksjene i selskapet. B1OA var frem til 29. juni 2016 klassifisert som et tilknyttet selskap, men selskapet er fra denne datoen klassifisert som et heleid datterselskap.

Første januar 2016 ble 5 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Østlandet AS solgt til SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Selskapet har vært et 100 prosent eid datterselskap i Sparebanken Hedmark.

2015

I fjerde kvartal kjøpte konsernet 12,6 prosent av SpareBank 1 Mobilbetaling AS. Selskapet eies sammen med de andre bankene i SpareBank 1-alliansen.

I andre kvartal ble SpareBank 1 Markets AS omklassifisert regnskapsmessig fra et tilknyttet selskap til aksje tilgjengelig for salg. Eierandelen i selskapet er nå 6,1 prosent.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder:

- Personmarked bank, bedriftsmarked bank, datterbank, eiendom, finansiering, regnskapstjenester samt ufordelt virksomhet.
- Eiendomsmegling, datterbank, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.
- Skatt er beregnet med 25 % (27 % i 2015) for PM og BM divisjonen.

30.09.2016	PM	BM	Bank 1 Oslo Akershus	SpareBank 1 Finans Østlandet	EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	410	334	123	175		-1	-3	1 038
<i>av dette utgjør interne poster</i>			-4	-91		-1	96	
Netto provisjons- og andre inntekter	262	65	101	-20	75	122	39	644
<i>av dette utgjør interne poster</i>				-1			1	
Netto avkastning på finansielle investeringer	2		34				118	154
Driftskostnader*)	381	149	130	48	52	116	-150	727
Resultatbidrag før tap per segment	293	249	128	107	23	5	304	1 109
Tap på utlån og garantier	-1	16	1	16				33
Resultatbidrag per segment før skatt	294	233	127	90	23	5	304	1 077
Skatt	73	58	32	23	6	1	64	258
Resultatbidrag per segment etter skatt	220	175	95	68	17	4	240	819
Balanse								
Brutto utlån til kunder	23 335	16 688	34 343	6 205			765	81 336
<i>av dette utgjør interne poster</i>					-8	-22	-30	
Individuell nedskrivning utlån	-26	-76	-11	-10				-125
Gruppenedskrivning utlån	-25	-87	-120	-19				-251
Andre eiendeler	93	-2	7 776	89	58	145	10 600	18 759
Sum eiendeler	23 377	16 523	41 987	6 264	58	145	11 365	99 720
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 881	13 571	26 025				629	62 106
<i>av dette utgjør interne poster</i>								
Annen gjeld og egenkapital	1 496	2 952	15 962	6 264	58	145	10 736	37 614
Sum gjeld og egenkapital	23 377	16 523	41 987	6 264	58	145	11 365	99 720

30.09.2015	PM	BM		SpareBank 1 Finans Østlandet	EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	352	291		175		-1	-2	815
<i>av dette utgjør interne poster</i>				-67		-1	68	
Netto provisjons- og andre inntekter	254	57		-19	62	135	3	492
<i>av dette utgjør interne poster</i>				-1	-1		2	
Netto avkastning på finansielle investeringer							411	411
Driftskostnader*)	388	153		63	49	115	-10	758
Resultatbidrag før tap per segment	218	195		93	13	19	422	960
Tap på utlån og garantier	1	24		13				38
Resultatbidrag per segment før skatt	217	171		80	13	19	422	922
Skatt				21	4	5	155	186
Resultatbidrag per segment etter skatt	217	171		58	9	14	267	736
Balanse								
Brutto utlån til kunder	21 255	15 412		5 479			647	42 793
<i>av dette utgjør interne poster</i>						-25	25	
Individuell nedskrivning utlån	-33	-88		-13				-134
Gruppenedskrivning utlån	-27	-76		-17				-120
Andre eiendeler	122	2		150	42	146	11 500	11 962
Sum eiendeler	21 317	15 250		5 599	42	146	12 146	54 501
Innskudd fra og gjeld til kunder	20 915	11 639					498	33 052
<i>av dette utgjør interne poster</i>								
Annen gjeld og egenkapital	402	3 611		5 599	42	146	11 648	21 448
Sum gjeld og egenkapital	21 317	15 250		5 599	42	146	12 146	54 501

31.12.2015	PM	BM	SpareBank 1 Finans Østlandet	EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskaps- huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap							
Netto renteinntekter	482	390	227	1	-2	7	1 105
<i>av dette utgjør interne poster</i>			-1	0	-2	3	
Netto provisjons- og andre inntekter	350	78	-26	81	172	-3	651
<i>av dette utgjør interne poster</i>			-1			1	
Netto avkastning på finansielle investeringer						514	514
Driftskostnader*)	534	210	86	74	155	-7	1 051
Resultatbidrag før tap per segment	298	258	115	7	15	526	1 219
Tap på utlån og garantier	6	29	21				56
Resultatbidrag per segment før skatt	292	229	95	7	15	526	1 163
Skatt	79	62	20	2	4	67	233
Resultatbidrag per segment etter skatt	213	167	75	5	11	459	930
Balanse							
Brutto utlån til kunder	21 270	16 174	5 643			693	43 779
<i>av dette utgjør interne poster</i>					23	-23	
Individuell nedskrivning utlån	-32	-87	-13				-132
Gruppenedskrivning utlån	-27	-76	-17				-120
Andre eiendeler	128	1	67	43	135	12 070	12 444
Sum eiendeler	21 339	16 012	5 680	43	135	12 762	55 971
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 068	11 915				475	33 458
<i>av dette utgjør interne poster</i>							
Annen gjeld og egenkapital	271	4 097	5 680	43	135	12 286	22 513
Sum gjeld og egenkapital	21 339	16 012	5 680	43	135	12 761	55 971

*) Driftskostnadene i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader

Note 4 Kapitaldekning

Morbank			Konsern		
Basel III	Basel II	Basel III	Basel III	Basel II	Basel III
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
3 987		5 310	5 310		3 987
		520	520		
503		503	503		503
3 019	6 677	3 014	3 014	6 676	3 019
50	30	40	40	30	50
135	139	125	125	139	135
		Hybridkapital	400		
		683	1 817	1 604	
		627	46		
		Minoritetsinteresser			
7 695	7 529	10 140	11 776	8 449	8 718
		Sum balanseført egenkapital			
		Kjernekapital			
		-92	-610		
		Andel egenkapital ikke medtatt i kjernekapital	34		
		Minoritetsinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	71	-74	-119
-119	-74	71	-349	-221	-217
-104	-106	-100	-163	-193	-182
-155	-152	-138	-2 393	-1 545	-1 720
-264	-230	-282	-18	-12	-13
		Frdrag for ikke-vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner			
		Frdrag for vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner			
		Verdjusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)			
-10	-9	-10			
-220	-194	-109			
		Overskytende fradrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital			
6 823	6 764	9 407	8 348	6 404	6 468
		Sum ren kjernekapital			
		Annen kjernekapital			
		Hybridkapital	400	162	162
-220	-194	-109	-45	-24	-32
		Frdrag for ikke-vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner			
		Frdrag for vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner			
		Overskytende fradrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital			
220	194	109			
		Overskytende fradrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital			
0	0	0	355	138	130
		Sum annen kjernekapital			
		Tilleggskapital utover kjernekapital			
500	500	500	1 200	784	783
-277	-248	-146	-296	-296	-202
		Frdrag for ikke-vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner			
		Frdrag for vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner			
		Overskytende fradrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital			
223	252	354	904	488	581
		Sum tilleggskapital			

Morbank				Konsern		
Basel III	Basel II	Basel III		Basel III	Basel II	Basel III
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
7 047	7 016	9 712	Netto ansvarlig kapital	9 608	7 030	7 179
4 257	4 072	3 400	Engasjement med foretak SMB	4 333	4 459	4 639
6 253	6 082	6 484	Engasjement med spesialiserte foretak	10 419	8 443	8 270
763	719	539	Engasjement med øvrige foretak	787	805	847
905	865	838	Engasjement med massemarked SMB	927	899	939
6 301	6 313	6 240	Engasjement med massemarked personer	12 306	8 573	8 538
624	624	536	Engasjement med øvrig massemarked	703	711	704
19 103	18 675	18 037	Beregningsgrunnlag IRB-vektet	29 475	23 890	23 937
7 068	7 056	10 959	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	12 672	9 944	10 237
			Markedsrisiko			
199	270	176	Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	191	305	234
1 989	1 989	2 253	Operasjonell risiko	3 702	3 269	3 269
			Basel I Gulv	1 553		
28 359	27 990	31 426	Totalt beregningsgrunnlag	47 592	37 408	37 677
2 269	2 239	2 514	Kapitalkrav (8 %)	3 807	2 993	3 014
			Bufferkrav			
709	700	786	Bevaringsbuffer (2,5%)	1 190	935	942
284	280	471	Motsyklisk kapitalbuffer (1,5 % Q3 2016 og 1 % i tidligere perioder)	714	374	377
851	840	943	Systemrisikobuffer (3 %)	1 428	1 122	1 130
1 843	1 819	2 200	Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7 % i Q3 2016, 6,5 % Q3 2015)	3 331	2 432	2 449
3 704	3 686	5 793	Tilgjengelig ren kjernekapital (utover kapitalkrav 11,5 % i Q3 2016, 11 % Q3 2015)	2 874	2 289	2 323
			Kapitaldekning			
24,1 %	24,1 %	29,9 %	Ren kjernekapitaldekning	17,5 %	17,1 %	17,2 %
24,1 %	24,1 %	29,9 %	Kjernekapitaldekning	18,3 %	17,5 %	17,5 %
24,8 %	25,1 %	31,3 %	Kapitaldekning	20,2 %	18,8 %	19,1 %

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
			Utlån fordelt på fordringstype			
			Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)	2 793	2 421	2 490
10 940	11 939	10 164	Kasse-/drifts- og brukskreditter	13 846	11 939	10 940
860	1 203	980	Byggelån	1 301	1 190	847
26 295	24 139	29 598	Nedbetalingslån	63 239	27 150	29 412
80	82	76	Opptjente renter	158	93	90
38 175	37 363	40 818	Brutto utlån til og fordringer på kunder	81 336	42 793	43 779
222	224	214	Nedskrivninger	375	254	253
37 953	37 140	40 604	Utlån til og fordringer på kunder	80 961	42 539	43 526
			Utlån fordelt på markeder			
21 814	21 779	24 143	Lønntakere	52 717	24 213	24 289
16 354	15 581	16 671	Næringsfordelt	28 426	18 395	19 287
6	3	4	Offentlig	193	185	203
38 175	37 363	40 818	Brutto utlån til og fordringer på kunder	81 336	42 793	43 779
222	224	214	Nedskrivninger	375	254	253
37 953	37 140	40 604	Utlån til og fordringer på kunder	80 961	42 539	43 526

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
23 870	23 620	26 456	Lønntakere o.l	56 589	26 044	26 345
177	201	170	Offentlig forvaltning	410	386	374
4 304	4 248	4 656	Primærnæringer	4 971	4 477	4 543
336	327	268	Trebearbeidende industri	282	342	357
858	865	935	Annen industri	1 256	1 132	1 136
1 491	1 233	1 387	Bygg og anlegg	2 320	1 808	2 140
258	220	242	Kraft- og vannforsyning	432	355	404
1 214	1 133	1 228	Varehandel	1 849	1 534	1 589
185	192	329	Hotell- og restaurantdrift	636	204	197
8 286	7 882	8 707	Eiendomsdrift	14 864	7 936	8 345
2 386	2 097	2 310	Forretningsmessig tjenesteyting	5 732	2 593	2 937
334	324	329	Transport og kommunikasjon	1 419	1 118	1 138
21	20	18	Øvrig næring	223	29	21
43 719	42 362	47 033	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	90 981	47 958	49 525

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
21 814	21 779	24 143	Lønnstakere o.l	52 717	24 212	24 289
6	3	4	Offentlig forvaltning	193	188	203
3 731	3 642	3 936	Primærnæringer	4 251	3 867	3 970
275	268	208	Trebearbeidende industri	222	283	292
534	577	579	Annen industri	864	827	777
836	781	810	Bygg og anlegg	1 618	1 324	1 417
228	195	218	Kraft- og vannforsyning	404	330	374
804	741	821	Varehandel	1 338	1 058	1 128
169	172	183	Hotell- og restaurantdrift	474	184	181
7 667	7 285	8 090	Eiendomsdrift	13 879	7 334	7 722
1 836	1 654	1 560	Forretningsmessig tjenesteyting	3 953	2 146	2 365
254	246	247	Transport og kommunikasjon	1 256	1 015	1 041
21	20	18	Øvrig næring	166	25	21
38 175	37 363	40 818	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	81 336	42 793	43 779

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
32	33	27	Lønnstakere o.l	37	39	38
5	3	10	Primærnæringer	10	3	5
1	1	1	Trebearbeidende industri	1	1	1
5	17	4	Annen industri	8	20	9
9	9	8	Bygg og anlegg	8	9	9
1	1	1	Kraft- og vannforsyning	1	1	1
20	18	16	Varehandel	21	18	20
	1		Hotell- og restaurantdrift		1	
20	17	16	Eiendomsdrift	16	18	21
25	21	19	Forretningsmessig tjenesteyting	20	22	25
			Transport og kommunikasjon	2	3	2
119	121	103	Sum individuelle nedskrivninger utlån fordelt på sektor og næring	124	134	132

Note 6 Tap på utlån og garantier

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
1	-1	-17	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-16	3	5
2	2	9	Periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	10	4	4
21	16	16	Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	30	25	36
15	11	32	Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	39	15	21
3	2	24	-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	30	8	9
35	25	15	Periodens tapskostnad	33	38	56

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
134	134	134	Individuelle nedskr. til dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	147	143	143
21	16	16	Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	29	25	35
14	10	14	Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	20	17	24
3		3	Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	6	3	8
32	25	9	Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	24	42	55
			Endring i utgående balanse grunnet oppkjøp Bank 1 Oslo Akershus	11		
134	133	116	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier	138	146	147

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
101	101	103	Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	120	116	116
2	2	9	Periodens gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier.	11	4	4
			Endring i utgående balanse grunnet oppkjøp Bank 1 Oslo Akershus	120		
103	103	112	Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	251	120	120

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
180	229	218	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	336	331	234
32	32	39	Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjement	50	43	41
148	197	179	Netto misligholdte engasjement	287	288	193
18 %	14 %	18 %	Avsetningsgrad	15 %	13 %	18 %
234	210	183	Brutto øvrige tapsutsatte engasjement (ikke misligholdt)	223	212	257
102	101	77	Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte	89	103	107
132	109	106	Netto andre tapsutsatte	135	109	150
44 %	48 %	42 %	Avsetningsgrad	40 %	49 %	42 %
32 %	30 %	29 %	Avsetningsgrad totalt	25 %	27 %	30 %

Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
9	8	45	Utbytte fra eiendeler tilgjengelig for salg	46	8	9
9	8	45	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	46	8	9
259	259	263	Utbytte (mor) eller netto resultat fra konsernselskaper	187	231	301
			Gevinst eller tap ved realisasjon av konsernselskaper			
		-16	Nedskrivning av eiendeler i konsernselskaper			
259	259	247	Netto resultat fra eierinteresser	187	231	301
-75	-59	29	Verdiendring obligasjoner og sertifikater utpekt til virkelig verdi over resultatet	43	-59	-75
7	7	5	Verdiendring derivater som sikrer obligasjoner og sertifikater	9	7	7
-68	-51	34	Verdiendring obligasjoner og sertifikater inklusiv sikring	52	-51	-68
294	236	-137	Verdiendring verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi over resultatet	-47	236	294
-42	-28	-48	Verdiendring derivater som sikrer verdipapirgjeld	-136	-28	-42
252	208	-185	Verdiendring verdipapirgjeld inklusiv sikring	-183	208	252
15	8	1	Verdiendring fastrenteutlån og -innskudd til kunder utpekt til virkelig verdi over resultatet	-22	8	15
-6	-5	4	Verdiendring øvrige derivater	31	-5	-6
	4		Gevinst eller tap ved realisasjon av eiendeler utpekt til virkelig verdi over resultatet	17	4	0
		12	Gevinst eller tap ved realisasjon av eiendeler tilgjengelig for salg	12	0	0
12	9	11	Netto resultat fra valutahandel	15	9	12
205	172	-123	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	-79	172	205
472	439	169	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	154	411	514

Note 8 Personalkostnader

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
271	205	240	Lønn	451	325	440
43	30	40	Arbeidsgiveravgift	69	48	67
46	34	-226	Pensjonskostnader *)	-227	42	54
22	14	14	Sosiale kostnader	26	20	30
381	284	68	Sum personalkostnader	320	435	590

*) Sparebanken Hedmark avviklet den ytelsesbaserte pensjonsordningen fra 1. juli 2016 (med unntak av de som på dette tidspunktet var sykemeldte eller delvis uføre) og netto forpliktelse er inntekstført. De ansatte som tidligere hadde ytelsespensjon er nå flyttet over til bankens innskuddsordning.

Note 9 Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	Morbank 30.09.2016		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	645	7	7
Valutabytteavtaler	1 650	19	3
Sum valutainstrumenter	2 295	26	10
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 061	358	235
Andre rentekontrakter	150	10	
Sum renteinstrumenter	10 211	368	235
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	20	1	0
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 295	26	10
Sum renteinstrumenter	10 211	368	235
Sum andre derivater	20	1	0
Sum	12 526	395	245

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2015		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	527	15	7
Valutabytteavtaler	2 314	10	20
Sum valutainstrumenter	2 842	24	27
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 445	443	272
Andre rentekontrakter	150	15	
Sum renteinstrumenter	10 595	458	272
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	66	0	2
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 842	24	27
Sum renteinstrumenter	10 595	458	272
Sum andre derivater	66	0	2
Sum	13 502	481	301

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2015		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	626	12	10
Valutabytteavtaler	1 988	3	27
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 465	435	281
Andre rentekontrakter	150	6	
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	66	0	3
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Sum andre derivater	66	0	3
Sum	13 295	455	320

Til virkelig verdi over resultatet	Konsern 30.09.2016		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	763	9	8
Valutabytteavtaler	2 044	37	3
Sum valutainstrumenter	2 807	45	11
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21 247	906	386
Andre rentekontrakter	234	10	
Sum renteinstrumenter	21 481	917	386
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	20	1	0
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 807	45	11
Sum renteinstrumenter	21 481	917	386
Sum andre derivater	20	1	
Sum	24 308	963	397

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2015		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	527	13	7
Valutabytteavtaler	2 314	10	20
Sum valutainstrumenter	2 842	24	27
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 445	443	272
Andre rentekontrakter	150	15	
Sum renteinstrumenter	10 595	458	272
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	66	0	2
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 842	24	27
Sum renteinstrumenter	10 595	458	272
Sum andre derivater	66	0	2
Sum	13 502	481	301

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2015		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	626	12	10
Valutabytteavtaler	1 988	3	27
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 465	435	281
Andre rentekontrakter	150	6	
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	66	0	3
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Sum andre derivater	66	0	3
Sum	13 295	455	320

Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern				
30.09.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		962	1	963
- Obligasjoner og sertifikater		9 815		9 815
- Fastrentelån til kunder		2 994	2 517	5 511
- Egenkapitalinstrumenter	354			354
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	167		202	368
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			32	32
Sum eiendeler	521	13 771	2 752	17 043
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		397		397
- Verdipapirgjeld		17 424		17 424
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		501		501
- Fastrenteinnskudd fra kunder		427		427
- Termininnskudd			60	60
Sum forpliktelser	0	18 749	60	18 809
30.09.2015				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		481		481
- Obligasjoner og sertifikater		5 052		5 052
- Fastrentelån til kunder		2 771		2 771
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	157		135	292
Sum eiendeler	157	8 304	135	8 596
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		298	2	301
- Verdipapirgjeld		10 800		10 800
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		500		500
- Fastrenteinnskudd fra kunder		54		54
- Termininnskudd			60	60
Sum forpliktelser	0	11 653	63	11 716
31.12.2015				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		455		455
- Obligasjoner og sertifikater		6 133		6 133
- Fastrentelån til kunder		2 771		2 771
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	154		139	294
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			40	40
Sum eiendeler	154	9 359	180	9 693
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		317	3	320
- Verdipapirgjeld		11 576		11 576
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		496		496
- Fastrenteinnskudd fra kunder		89		89
- Termininnskudd			61	61
Sum forpliktelser	0	12 479	64	12 543

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markeds-transaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av obligasjoner og sertifikater (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd og -utlån i morbanken (nivå 2) er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve samt et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referanserenten og rente gitt av bankens prislister på balansedagen.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån i Bank 1 Oslo Akershus AS (nivå 3) er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et skjønsmessig beregnet markedsplåslag.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

31.12.2015-30.09.2016 (inklusive B1OA)	Fastrentelån (B1OA)	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Inngående balanse	2 676	213	-3	-61	71	2 897
Investeringer i perioden	129	1				129
Salg/innløsning i perioden	-266	-16	3	1		-279
Gevinst eller tap ført i resultatet	-23	-2	2			-23
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		5			-40	-35
Utgående balanse	2 517	200	1	-60	32	2 690
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-23		2			-21

31.12.2014-30.09.2015 (uten B1OA)	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Inngående balanse	1	108	3			112
Investeringer i perioden		24		-60		-36
Salg/innløsning i perioden	-1	-1	-3			-5
Gevinst eller tap ført i resultatet			-2			-2
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		4				4
Utgående balanse	0	135	-2	-60		72
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen			-2			-2

31.12.2014-31.12.2015 (uten B1OA)	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Inngående balanse	1	108	3			112
Investeringer i perioden		30		-61		-30
Salg/innløsning i perioden	-1	-2	-3			-6
Gevinst eller tap ført i resultatet			-3			-3
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		3			40	43
Utgående balanse	0	139	-3	-61	40	117
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen			-3			-3

Gevinst eller tap fra instrumenter klassifisert i nivå 3 ført over resultatet er i sin helhet inkludert i resultatlinjen "netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser".

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

30.06.2016 (inklusive B1OA)	Fastrentelån (B1OA)	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	2 460	150		-60		2 550
Virkelig verdi justering	57	50	1		32	140
Balanseført verdi	2 517	200	1	-60	32	2 690

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder i Bank 1 Oslo Akershus AS er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et skjønnsmessig markedsplåslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på MNOK 6. For konsernets totale portefølje av fastrentelån til kunder er denne effekten beregnet til MNOK 12.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus BA (MNOK 55), Eksportfinans ASA (MNOK 75) og basert på takst fra 2010 og senere meglervurderinger er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus (P/B 4,9). Basert på ekstern verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende resultatoppgjøret er det vurdert å være vesentlige mindreverdier i Eksportfinans (P/B 0,8). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på emisjonspris 29.10.2015.

Derivater i nivå 3 gjelder i sin helhet en 1,3 prosent andel av en porteføljesikringsavtale med Eksportfinans ASA. Gjennom avtalen sikres Eksportfinans mot ytterligere verdifall i porteføljen etter 29. februar 2008 med inntil 1,5 milliarder kroner. Eventuell gjenvinning av verdier sett i forhold til nominell verdi tilfaller deltagerne i porteføljesikringsavtalen som betaling for sikringen. Eksportfinans foretar månedlig verdivurdering av sikringsavtalen basert på virkelig verdi på underliggende instrumenter.

Verdsettelsen av termininnskudd er basert på avtalt rente med kunden. Innskuddene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et skjønnsmessig markedsplåslag. En reduksjon av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en uvesentlig negativ endring i virkelig verdi på TNOK 3.

Andre finansielle eiendeler er i sin helhet konsernets andel av gjenværende oppgjør for Visa Norges FLIs salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Dette består av et avtalt kontantvederlag med oppgjør i 2019 samt preferanseaksjer i Visa Inc som vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdsettelsen av konsernets eiendel er basert på balansedagens valutakurser (EUR og USD), aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer, kjøpsavtalens konverteringsfaktor for preferanseaksjene og vedtatt oppgjørsandel fra Visa Norge FLI til medlemsbankene Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS. Verdien av denne posten i NOK vil endre seg med nevnte forutsetninger.

Note 11 Finansielle instrumenter og motregninger

I henhold til IFRS 7.13 A-F skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring, jf. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

Sparebanken Hedmark har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår konsernet standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot ti institusjonelle motparter.

Konsernets eksponering som følge av gjensalgavtaler balanseføres under "Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner". Nettoeksponeringen tar hensyn til verdien av det underliggende verdipapiret. Gjensalgavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Konsernet har per 30.09.2016 to GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forplikt- elser) i balansen	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen		Netto
				Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
30.09.2016						
Derivater som eiendeler	395	0	395	-69	0	327
Derivater som forpliktelser	-245	0	-245	69	90	-86
30.09.2015						
Derivater som eiendeler	481	0	481	-71	0	410
Derivater som forpliktelser	-301	0	-301	71	102	-128
31.12.2015						
Derivater som eiendeler	455	0	455	-48	0	407
Derivater som forpliktelser	-320	0	-320	48	116	-157

Konsern	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forplikt- elser) i balansen	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen		Netto
				Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
30.09.2016 (inkl B1OA)						
Derivater som eiendeler	963	0	963	-155	-259	549
Derivater som forpliktelser	-397	0	-397	155	136	-106
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0
30.09.2015 (uten B1OA)						
Derivater som eiendeler	481	0	481	-71	0	410
Derivater som forpliktelser	-301	0	-301	71	102	-128
31.12.2015 (uten B1OA)						
Derivater som eiendeler	455	0	455	-48	0	407
Derivater som forpliktelser	-320	0	-320	48	116	-157

Note 12 Andre eiendeler

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
73	73	103	Kapitalinnskudd pensjonskasse	103	73	73
17	16	14	Opptjente ikke mottatte inntekter	29	22	21
27	24	23	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	163	45	27
197	143	243	Øvrige eiendeler	607	309	376
314	256	383	Andre eiendeler	902	449	497

Note 13 Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank				Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016		30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
20 396	20 190	21 859	Lønnstakere o.l	37 695	20 190	20 396
4 126	4 154	4 565	Offentlig forvaltning	5 072	4 154	4 126
921	980	1 000	Primærnæringer	1 009	980	921
104	103	91	Trebearbeidende industri	97	103	104
503	454	536	Annen industri	630	454	503
806	648	735	Bygg og anlegg	903	648	806
124	224	345	Kraft- og vannforsyning	346	224	124
882	761	728	Varehandel	1 368	761	882
131	113	127	Hotell- og restaurantdrift	272	113	131
1 487	1 629	1 847	Eiendomsdrift	3 937	1 629	1 487
3 756	3 589	3 975	Forretningsmessig tjenesteyting	9 910	3 540	3 706
268	256	298	Transport og kommunikasjon	419	256	268
4		4	Øvrig virksomhet	449		4
33 508	33 101	36 110	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	62 107	33 052	33 458

Note 14 Verdipapirgjeld

Morbank

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2016	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2015
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	11 125	1 500	-1 500	311	10 814
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	104			-31	136
Verdijusteringer	262			138	123
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	11 991	1 500	-2 000	418	12 073

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0				0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	10 497	2 800	-660	-53	8 410
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	121			-10	131
Verdijusteringer	183			-232	415
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	11 301	2 800	-660	-295	9 455

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	500	500			0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	10 814	3 500	-1 205	110	8 410
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	136			4	131
Verdijusteringer	123			-291	415
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12 073	4 000	-1 205	-178	9 455

Konsern

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2016	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2015
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	20 691	2 473	-2 747	311	20 654
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 200				1 200
Opptjente renter	210			-18	229
Verdijusteringer	661			75	586
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	22 762	2 473	-3 247	368	23 169

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0				0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	10 497	2 800	-660	-53	8 410
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	121			-10	131
Verdijusteringer	183			-232	415
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	11 301	2 800	-660	-295	9 455

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	500	500			0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	10 814	3 500	-1 205	110	8 410
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	136			4	131
Verdijusteringer	123			-291	415
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12 073	4 000	-1 205	-178	9 455

Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Morbank			Konsern		
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
263	304	38	152	322	280
14	12	14	14	12	14
7	6	6	8	6	7
34	30	29	34	34	41
121	174	180	444	207	167
440	526	266	652	581	510
					Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Note 16 Virksomhetssammenslutning

Oppkjøp av Bank 1 Oslo Akershus

Sparebanken Hedmark inngikk i desember 2015 separate kjøpsavtaler om kjøp av resterende aksjer i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA), som er en regional bank med hovedkontor i Oslo. Sparebanken Hedmark eide tidligere 40,54 prosent av aksjene i B1OA. Det ble inngått egne avtaler om kjøp av de resterende aksjene fra henholdsvis Landsorganisasjonen i Norge med tilknyttede forbund, som hadde en eierandel i B1OA på 29,9 prosent av aksjene, og fra de andre SpareBank 1-bankene, som hadde en eierandel på totalt 29,6 prosent av aksjene. Avtalene om kjøp av de resterende aksjene i B1OA forutsatte godkjenning av både representantskapet i Sparebanken Hedmark og av offentlige myndigheter. Kjøpsavtalene ble godkjent av representantskapet i Sparebanken Hedmark i første kvartal 2016 og av offentlige myndigheter i andre kvartal 2016. Sparebanken Hedmark har fastsatt overtakelsestidspunkt og dato for kontroll over B1OA til 29. juni 2016. Fra og med 29. juni 2016 har B1OA blitt konsolidert som et heleid datterselskap .

Sparebanken Hedmark får gjennom kjøpet av de resterende aksjene i B1OA økt geografisk markedsområde og økt diversifisering av kundeporteføljen. Videre vil banken oppnå kostnadssynergier gjennom økte stordriftsfordeler.

Virkelige verdier av identifiserbare eiendeler og gjeld i B1OA på oppkjøpstidspunktet var:

	29.06.2016
Eiendeler	
Kontanter og fordringer på sentralbanker	576
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	267
Utlån til og fordringer på kunder	33 377
Sertifikater, obligasjoner og derivater	4 659
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	423
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	1 267
Andre eiendeler	1 381
Sum eiendeler	41 950
Forpliktelser	
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	536
Innskudd fra og gjeld til kunder	25 911
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10 387
Finansielle derivater	195
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	567
Ansvarlig lånekapital	701
Sum gjeld	38 297
Fondsobligasjon	400
Sum identifiserbare netto eiendeler til virkelig verdi	3 253
Totalt vederlag betalt	2 068
Virkelig verdi av eksisterende eierandel	1 316
Sum identifiserbare netto eiendeler til virkelig verdi	-3 253
Goodwill	131
Utstedelse av egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark	1 843
Kontantvederlag	225
Totalt vederlag betalt	2 068

Basert på kjøpesummen og virkelig verdi av identifiserte eiendeler og forpliktelser er 131 millioner kroner allokert til goodwill, hvorav 17 millioner kroner er en konsekvens av utsatt skatt.

Identifisert goodwill er først og fremst knyttet til forventede synergier og andre fordeler ved å kombinere eiendelene og aktivitetene i B1OA og Sparebanken Hedmark. Goodwillen forventes ikke å medføre skattefradrag.

Vederlaget i form av egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark består av totalt 26.462.540 egenkapitalbevis. Virkelig verdi av egenkapitalbevisene er målt med markedsbaserte verdsettelsesmetoder utført av eksterne verdsettere.

Det er ikke ført emisjonsutgifter i resultatregnskapet for 2016.

Kjøpte fordringer i form av lån til kunder har en brutto kontraktsmessig verdi på 32.668 millioner kroner, og beste estimat på kontantstrømmer som ikke forventes å bli tilbakebetalt er 128 millioner kroner.

Eksisterende eierandel i B1OA på 40,54 prosent, som tidligere ble klassifisert som et tilknyttet selskap, ble målt til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Virkelig verdi på dette tidspunktet var 1.316 millioner kroner og resulterte i en gevinst på 25 millioner kroner. I tillegg er tidligere kostnader ført over utvidet resultat på til sammen 21 millioner kroner resirkulert over ordinært resultat i forbindelse med oppkjøpet.

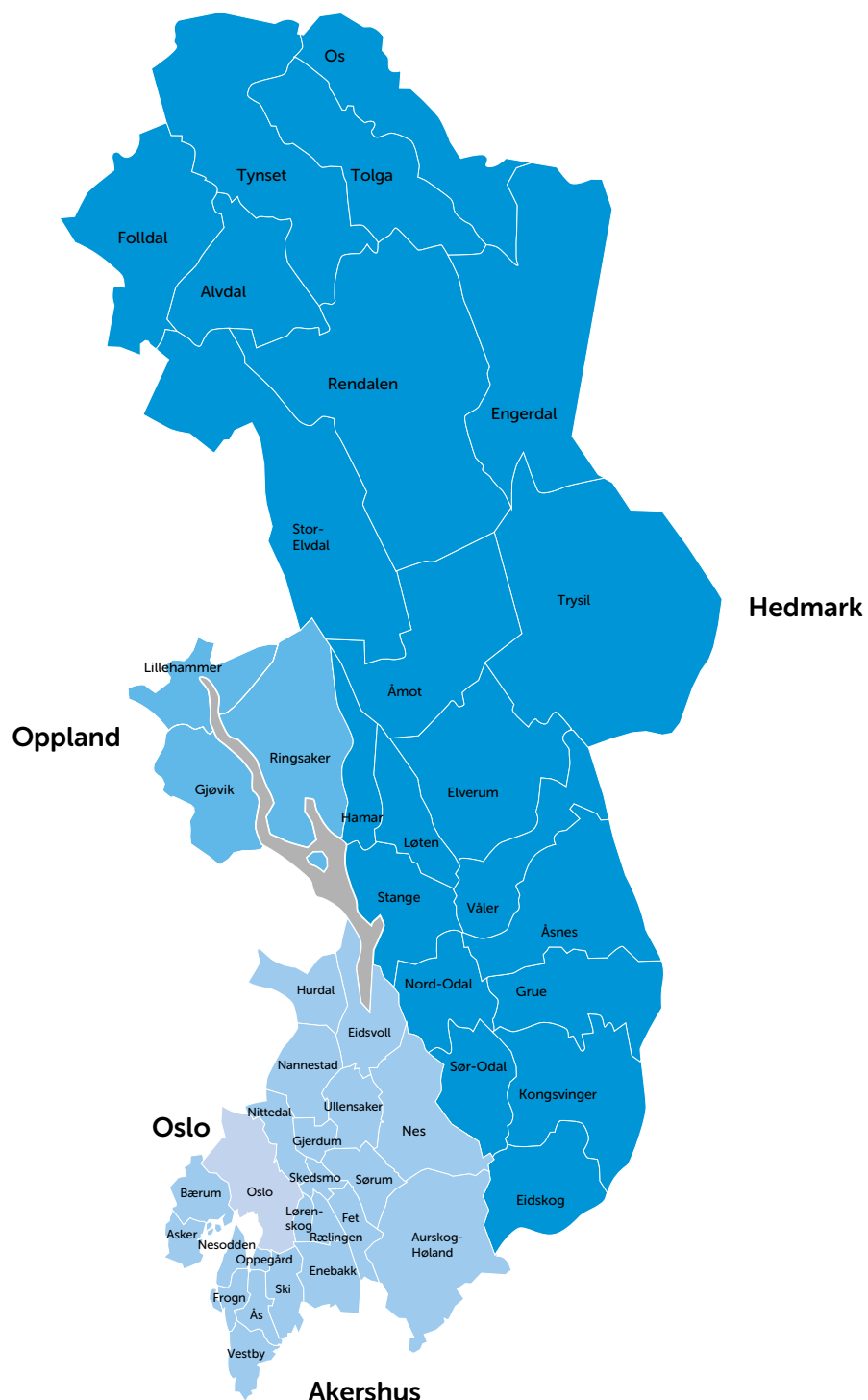
På grunn av at overtakelsestidspunktet ble 29. juni, er det i henhold til IFRS 3 kostnader og inntekter fra B1OA ikke konsolidert etter bruttometoden i 1.halvår 2016. Resultatandelen er tatt inn etter egenkapitalmetoden og ble 71 millioner kroner. Dersom oppkjøpet hadde funnet sted i begynnelsen av året, ville bidraget fra videreført virksomhet vært 596 millioner kroner i inntekter og 215 millioner kroner i netto resultat før skatt.

Note 17 Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen per 30.09.2016 består av 106 202 540 egenkapitalbevis pålydende kr 50 per stk.

Morbank	30.09.2016
Eierandelskapital	5 310
Utjevningsfond	503
Overkursfond	520
A. Sum eierandelskapital	6 333
Grunnfond	3 014
Gavefond	40
B. Sum grunnfondskapital	3 054
Fond for urealisterte gevinster	125
Annen egenkapital	627
Sum annen egenkapital	752
Sum egenkapital	10 140
Eierandelsbrøk A/(A+B)	67,5 %
EK-bevis utstedt	106 202 540
Egenkapitalbevisbrøken benyttes ved disponering av resultatet.	
Morbank EK per EK-bevis	59,63 kr
Konsern EK per EK-bevis	74,54 kr

Eier av egenkapitalbevisene	Antall EK bevis	Prosentandel
Sparebanken Hedmark Sparebankstiftelse	79 740 000	75,08 %
LO og tilknyttede forbund	15 881 965	14,95 %
Samarbeidende Sparebanker AS	5 438 749	5,12 %
SpareBank 1 Nord-Norge	1 713 942	1,61 %
SpareBank 1 SMN	1 713 942	1,61 %
SpareBank 1 SR-Bank	1 713 942	1,61 %

Telefon

02999

E-post

Kundesenter privat: kundesenter@sparebanken-hedmark.no

Kundesenter bedrift: bedrift@sparebanken-hedmark.no

Nettbank

sparebanken-hedmark.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, Postboks 203, 2302 Hamar

Organisasjonsnummer 920 426 530